

ODA HABERLERİ

MADEN MEVZUATI ve TEŞKİLÂTININ İSLAHI HAKKINDA ODA ÇALIŞMALARI:

Her vesile ile yapılan temas, istişare, toplantı ve kongrelerimizde Memleketimizdeki maden mevzuatımız ile teşkilâtımızın günün ihtiyaçlarına cevap vermediği, dolayısıyla bu konuda umumî bir hoşnutsuzluğun hakim olduğu, İslahına odaca çalışılması lüzumuna inanıldığı ve bunun arzu edildiği hepimizin malûmudur.

Odamız bu yönden de çalışmalarda bulunmuş ve çabalarımız halen aşağıdaki safhaya ulaştırılmıştır.

Maden Teşkilâtı:

Maden Dairesi Teşkilâtı üzerinde çalışmalara geçilmiş ve bu Daire ile yapılan temasta, Maden Dairesi teşkilâtının kifayetsizliği, işlerini zamanında ve icabına uygun yapabilmek için müstakil hareket edebilen bir Daire Reisliği Teşkilâtını teklif ettiği, mevzuun Maliye Bakanlığında tetkikte olduğu anlaşılmıştır. Oda çalışmalarında dikkat nazara alınmak üzere talep ve temin edilen bu tasarıda mevzu daha çok hukukî kabul edilerek teşkilâtın buna göre genişlemesi düşünülmüş olduğu görülmüştür. Mevzuun teknik bakımdan İslahının ancak basit ve kestirme muamelelerle yapılabileceği bittetik sabit olmuş, kurulması icap eden teşkilât ve gerekçesi bu hale göre tamamlanmıştır.

27 Mayıs İnkilâbımızı müteakip memleket mes'elelerine ilmin ışığı altında verilen hakikî değer karşısında, Odamız madenciliğimizin hemen ele alınacağına inanarak, durumu Oda Fevkalâde Umumî Hey'etine arz etmiş ve Kongre (MADEN BAKANLIĞI Haşarısının hazırlanmasını seçtiği komsiyondan istemiştir.

Hazırlanan Rapor Başbakanlığa, Sanayi Bakanlığına arz edilmiştir. Yapılan Resmî temasların neticeleri hakkında ileride ayrıca malûmat verilecektir.

FETHİYE MADEN T. A. Ş.:

Şirket Fethiye dolaylarında kiraladığı Krom sahalarını 1929 senesinde işletmeye başlamıştı. O yıldan buyana, arada piyasanın sıkışık durumunun zorlamalarından doğan duraklamalar hariç, hemen devamlı bir çalışma düzeni kuran Şirket işe başladığı tarihten bugüne kadar 1.250.000 tonu aşkın "Tuvenan" cevher istihsal etmiştir.

Çenger, Kargıfoça, Demirkazık, Üzümlü. Günlükbaşı, Domuzalanı Kemiklikızlan gibi birbirinden tamamen ayrı yedi bölgede bulunan değişik tip cevherleşme ve yataklaşma hususiyetini haiz 31 cevher yatağından yapılan bu istihsalin çoğunluğunu Cr_2O_3 , 27-38%lik mal teşkil etmiştir. Bu cevherin içinden ancak 10% miktarının satılık birinci roş mal (48 derecelik) olduğunu şuracığa kaydedivermekle Şirketin çalışma süresince çıkardığı Kromları 48lik konsantre haline ifrağ suretiyle değerlendirmede karşılaştığı güçlükler hakkında bir fikir vermiş oluruz. Bu kadar dağılık ve değişik teşekkülden bu miktar malı çıkarıp piyasaya arz etmek memleketimiz Kromculuğu bakımından birinci plânda sayılacak bir başarıdır, ilk zamanlar bölgede mevcut cevher ihtiyatının bu kadar mühim bir yekûna varacağı kestirilemediği gibi müteaddit etüdlerle de durum katiyetle tesbit edilememiştir. (Mevcut lavoire saatte 8 ton yıkayacak kapasitededir.)

Krom teşekküllerinde sırf haricî jeolojik donelere dayanılarak hazırlanacak muayyen bir programla geniş ölçüde arama bahis mevzuu olmadığı, bütün aramaların da günbegün gelişen işletmeye muvazi ve işletmeye hazırlık imalâtı mahiyetinde yapılması zarureti aşikârdır. 1946 yılının Nisan ayında Etibank nam ve hesabına yapılan ve uzunca süren bir tetkik neticesinde şirketin istihsal ettiği ince, düşük dereceli malların yıkama maliyetinin yüksekliğine rağmen her 100 ton brüt cevher başına 1,38 metrelik arama galerisi yaptığı tesbit edilmişti; bu da müessesenin elindeki yatakları istismar sırasında ne derece iyi niyetle davrandığını açıkça gösterir. (Bu miktar 1958 de 7,9 ve 1959 da 9,30 ve 1960 da ise 6,20 Mtr. olup bundan mada geçen yıl

3500 Mtr. de sondaj araması yaptıkları öğrenilmiştir.)

Yurdumuzda madenciliğin ağır, aksak yürütüldüğü yıllarda işe başlayan şirket çalışmalarında daima işin icabını yerine getirme prensibine sadık kalmıştır. O tarihte gerek mühendis gerekse personel ve amelesine en hakşinas davranan, en yüksek ücreti ve daima zamanında ödeyen Müessese bugüne kadar bir çok meslekdaşlarımızın yetişip gelişmelerine âmil olmuş ve Krom madenciliğinin de amelî bir mektep vazifesini görmüştür.

Sıhhat derecesi tahkik edilememekle beraber Şirketin Fethiye Bölgesi yataklarının tükenmeğe yüz tutması neticesi Eskişehir mıntikasında Gündüzler'deki düşük dereceli cevher yataklarını işleteceği duyulmuştur. Bu rivayetin gerçekleşmesini, memleketimiz Krom madenciliği bakımından temenniye değer buluruz.

MADEN HABERLERİ

Maden Odasından

Yurd İçi:

1) Kömür İşletmeleri A. Ş. GEDİZ Linyit yatağında biri 1,5 öteki 3.00 Mtr. kalınlığında iki damar çalıştırılmaktadır. (Kazmacı 2.170, içeri 740, umumî 570 Kgs. randıman) Kömür Tuvenan olarak satılmaktadır. Satılık kömürün yıllık tahlil vasatısı;

Kül 21-28 %

Mac. Kükürt 2- 8 %

Orijinal K. Aşağı kalori - 5350-5896 Kcal/Kg. bulunmuştur.

1960 yılında 63.000 T. çıkarılarak 61.500 T. nu satılmıştır.

Bu miktarın 29.500 T.nu Uşak Şeker'e, 29.000 T.nu Kütahya Şeker'e ve 3.000 T.nu eş-hasa verilmiş, 1500 T.nu da İşletmede harcanmıştır.

Fiatlar (Ocakta teslim)

Parça + 60 7». 72.t TL. Tuvenan 70.— TL. Toz (0-60 %) 65 TL.

İşletmenin 1961 Precüsü 75.000 T.dur.

2) **ESKİ ÇELTEK;** Randımanlar - Kaz-

macı 2.700, İçeri 870, umumî 680 kilodur. Yıllık tahlil vasatısı:

Orij Kö. de su 7-10 %, Orij Kö. de kül 21-26,5 %, Mec. kükürt 1.30-1.47 %, Orij Kö-Aş. kalori 5570-6100 Kcal/Kg dır.

1960 yılı Tuvenan istihsali 48.400 T.dur. 38.000 T.nu Amasya vilâyeti çevresi halkına, 8.300 T.nu da komşu vilâyetlerin yakıt isteğine karşılık TUVENAN olarak satılmıştır. Tuvenan satış fia ti (vagon veya vesait teslimi) 60 T.dır.

1961 prevüsü 50.000 T. Tuvenandır.

YURT DIŞI:

10 Nisan 1961 günü Güney Afrika'da Commonwealth maden kongresi açılacaktır—

41 gün sürecek olan Commonwealth'in VII. Maden ve Metalürji kongresi, Johannesburg (Güney Afrika) da Nisan 1961 de açılacaktır. Dünyanın her tarafından gelecek delegeler, havalinin maden zenginlikleriyle birlikte tabii güzelliklerini de görmek fırsatını bulacaklardır. Bu arada tanınmış mühendisler tarafından verilecek yüz kadar komünikasyonu da dinleyebileceklerdir.

10 Nisan da başlayacak kongre, 20 Mayıs'ta Salisbury (Güney Rodezya) da kapanacaktır. Ev sahibi sıfatıyla hareket eden Güney Afrika Birliği ile Güney Rodezya Maden Sanayicileri Topluluğu, halen Kongo'da hüküm süren huzursuzluğun delegelere hiç bir şekilde intikal ettirilmeyeceğine dair sıkı teminat vermektedirler.

Delegelerin Witwatersrand ve Oranj eyaletindeki altın sahalarını, Vereeniging, Kuzeybatı Transvaal, Kimberley (Güneybatı Afrika), Klerksdorp, Captown-Kimberley-Klerksdorp ve Krüger Park Rezervi ile Kuzey Rodezya'da Roan Antelope, Rhikana, Mufulira, Nchanga, Rodezya Broken Hill, Chibulumba ve Bancroft madenlerini ziyaret etmek, aynı şekilde de Ndola rafmerileriyle eski Bwana Mkubwa tesislerini de görmeleri mümkün olabilecektir. Bundan başka delegelere, Güney Rodezyada Viktorya çağlıyanlarını, Bikita litium madenlerini, Zimbabwe harabelerini, Shabanie amyant madenlerini, Wankie kömür sahalarını, Kariba barajını, Manbula bakır madenlerini ve nihayet Seluwke ve Umvukwe krom madenleri de gösterilecektir.